

SOCHY, OBJEKTY A INSTALACE: MARIÁNSKÉ NÁMĚSTÍ A OKOLÍ

Online doprovodný edukační materiál
k vybraným uměleckým a sochařským
objektům v okolí Mariánského náměstí
v Praze

G HMP
EDUKACE

Připravili jsme pro Tebe edukační list, který Tě provede Mariánským náměstím i jeho okolím a upozorní Tě na zajímavé sochy a detaily. Jeho součástí jsou nejen důležité informace o sochách, ale i zajímavé úkoly. Mohou Ti s nimi pomáhat rodiče, sourozenci nebo kamarádi. Můžeš si vybrat jen ty sochy a úkoly, které budeš chtít (nemusíš plnit všechny úkoly).

Plánek trasy

1. Vchod do Městské knihovny, Vlado Milunić, 1996
2. Šest alegorií umění, Ladislav Kofránek, 1928
3. Idiom (Sloup vědění), Matej Krén, 1986
4. Čtenář v křesle, Jaroslav Róna, 2013
5. Železný rytíř, Ladislav Šaloun, 1914
6. Rabbi Löw Ben Becalel, Ladislav Šaloun, 1911–1913
7. SOKL
8. Stůl setkávání, Čestmír Suška, 2019
9. Vltava („Terezka“), Václav Práchnér, 1812
10. Pomník J. Steplinga, F. I. Platzer, 1780
11. Vlaštovka, Magdalena Poplawska, 2006
12. Strom, Lukáš Rais, 2006

Podívej se na fotografie detailů soch, objektů a instalací, které na Mariánském náměstí a v jeho okolí budeš postupně potkávat. Až na ně narazíš, můžeš podle plánu tyto fotky očíslovat a detailněji je popsat. Dívej se na díla z různých úhlů a určitě na to přijdeš!

název:
materiál:

název:
materiál:

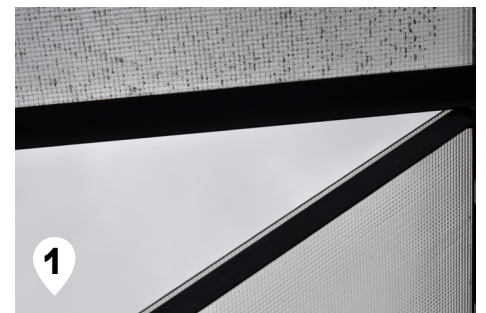
název:
materiál:

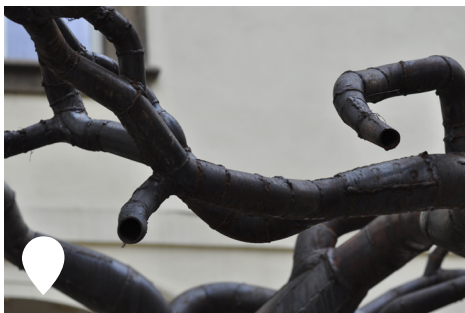
název:
materiál:

název:
materiál:

název: *Boční vchod do knihovny*
materiál: *sklo, kov*

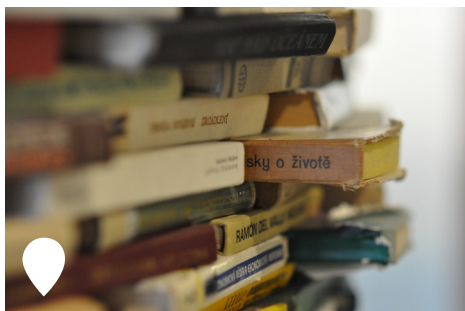
název:
materiál:

název:
materiál:

název:
materiál:

název:
materiál:

název:
materiál:

název: (SOKL)
materiál:

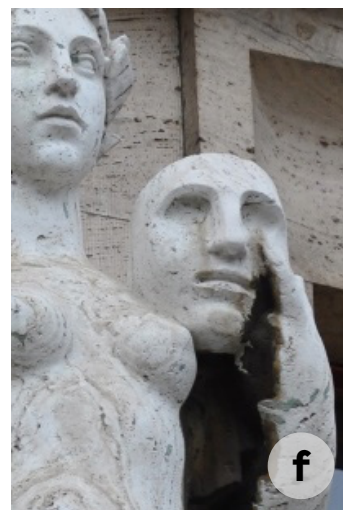
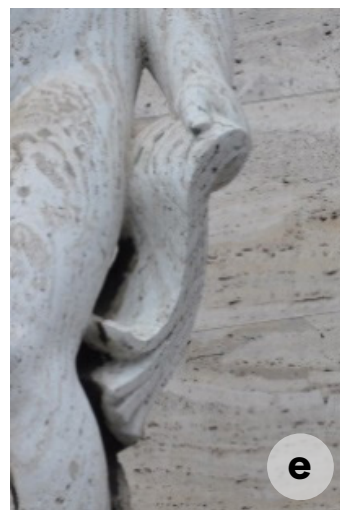
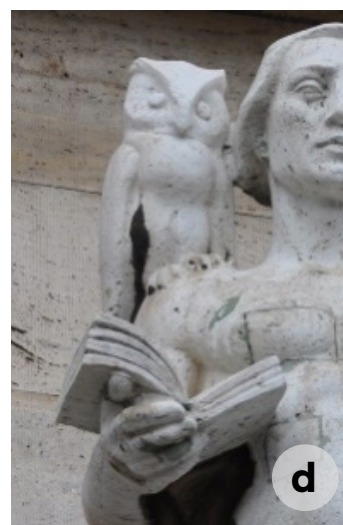
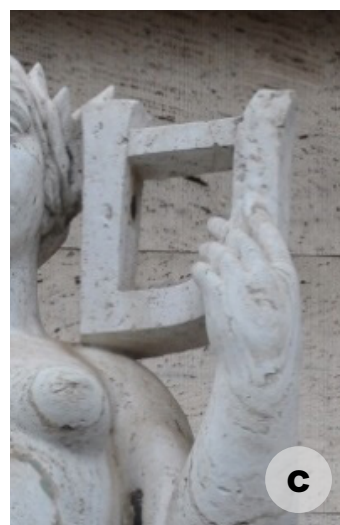
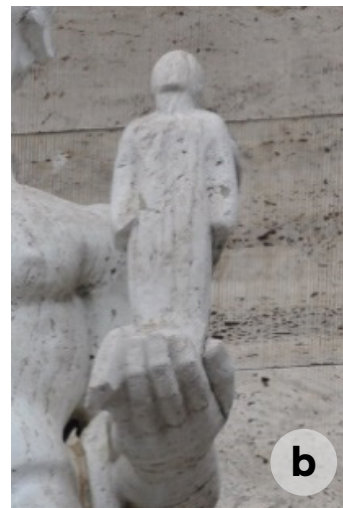
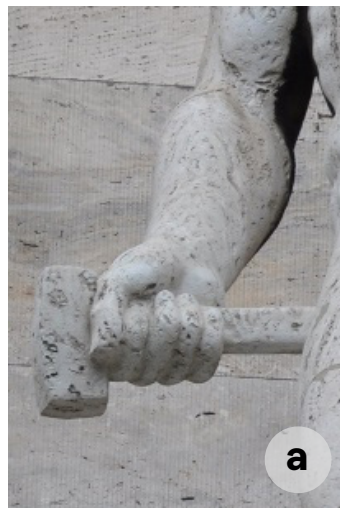

1. Boční vchod do Městské knihovny, Vlado Milunić, 1996

Originálně pojatý vstup do výstavních prostor Galerie hl. m. Prahy na budově Městské knihovny (boční vchod do MK z Valentinské ulice) je dílem architekta Vlada Miluniće, spoluautora *Tančícího domu* a autora mnoha dalších zajímavých staveb v Praze i jinde. Vlado Milunić dílo nazval *Startující labuť*, modravé prosklené stříšky mají připomínat křídla labutě.

Co dalšího Ti ještě tahle stříška připomíná?

2. Šest alegorií umění Ladislav Kofránek, 1928

Nad vchodem do Městské knihovny jsou umístěny sochy šesti postav (tři ženy a tři muži), které představují šest druhů umění: literaturu, sochařství, hudbu, filosofii, divadlo a stavitelství. Všechny figury mají tzv. atributy (tedy předměty, které je vystihují). Městská knihovna, postavená v letech 1925–1928 podle návrhu Františka Roitha, byla jednou z nejmodernějších staveb v Evropě. Nejen, že se zde půjčují knihy, ale také se tu konají různá setkání, přednášky, divadelní představení, promítají se zde filmy. Proto je na budově těchto šest múz.

Přiřaď správně fotky detailů soch k jednomu z následujících druhů umění, které symbolizují (poznáš to podle předmětů, které mají u sebe).

3. Idiom (Sloup vědění) Matej Krén, 1986

Ve vstupní hale Městské knihovny v 1. patře je od roku 1998 umístěna socha s názvem *Idiom*. Je to sloup vytvořený z knih. Autorem je slovenský umělec Matej Krén, který už vytvořil mnoho takovýchto soch z knih.

hudba

sochařství

filosofie

divadlo

stavitelství

literatura

Prohlédni si sochu a podívej se i dovnitř sloupu. Zkus odhadnout, z kolika knih je socha složena a kolik metrů je přibližně vysoká. Pak si to můžeš zkontrolovat na popisce u díla na stěně.

Kolik knih tvoří sochu?
 Kolik metrů socha asi měří?
 Jaký další název bys soše dal/a?

4. Čtenář v křesle Jaroslav Róna, 2013

Tato monumentální socha je odlita z bronzu. Je to jedna z kopií (variant) od známého českého sochaře Jaroslava Róny. Určitě Tě zaujme svou velikostí a posunem měřítek. Znázorněný čtenář je četbou knihy tak pohlcen, že se skoro až ztrácí v útočišti čtenářského křesla. Všimni si i oblasti a hladkosti povrchu sochy, toto zpracování je pro sochaře J. Rónu typické. Sochy nejprve vytváří z keramické hlíny a dokonale je pomocí rukou uhladí.

Napiš, jaká je Tvoje neoblíbenější knížka, která Tě dovede podobně pohltnit.

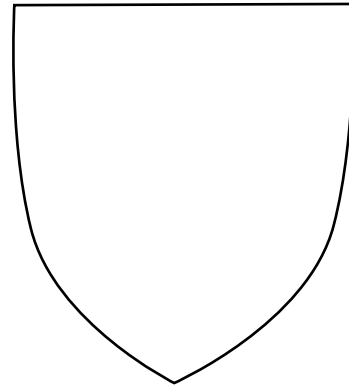

5. Železný rytíř Ladislav Šaloun, 1914

Sochu rytíře v brnění vytvořil sochař Ladislav Šaloun, který je také autorem velkého pomníku mistra Jana Husa na nedalekém Staroměstském náměstí. Podle legendy se jedná o postavu zakletého rytíře, který je bez tváře.

Navrhni rytířovi znak, který by měl umístěný na hrudi, na štítu nebo na praporu.

Návrh znaku

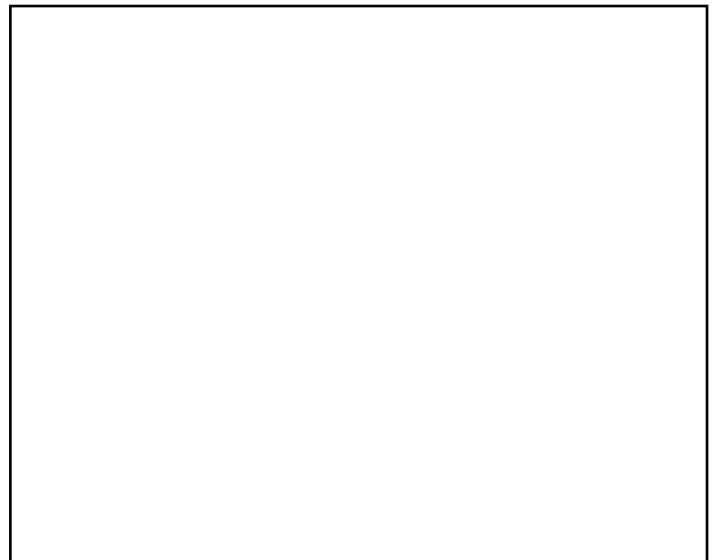

6. Rabbi Löw Ben Becalel Ladislav Šaloun, 1911–1913

Také sochu židovského duchovního a učence (rabína) rabbiho Löwa vytvořil sochař Ladislav Šaloun. V roce 1596 byl rabbi Löw přijat za vrchního rabína v Praze, kde roku 1609 zemřel. Rabbi Löw byl zastáncem židovských náboženských tradic a zároveň byl obeznámen s vývojem soudobé renesanční vědy, především astronomie. Rabbiho Löwa známe hlavně díky slavné legendě o Golemovi – ožvlé hliněné soše, kterou podle příběhu stvořil. Postavu Golema oživoval pomocí šemu, na kterém byla napsána magická slova. Golema jsi asi viděl/a ve filmu Císařův pekař a Pekařův císař. Na soše ve spodní části můžeš vidět hebrejská písmena, která znamenají RLBB, tedy zkratku rabínova titulu a jména: rabbi Löw Ben Becalel.

Nakresli do rámečku, jak si představuješ, že by mohl vypadat Golem, kdybys ho mohl/a také stvořit.

Můj Golem

7. SOKL

Slovo „sokl“ znamená podstavec pro sochu. V tomto případě je však „SOKL“ název projektu, který zároveň vychází z prvních písmen čtyř pojmů: S – současnost, O – objekt, K – komunikace, L – lidé. Jedná se o dočasné (krátkodobé) vystavení sochy, objektu nebo instalace ve veřejném prostoru. Vybrané práce jsou k vidění tedy jen na omezenou dobu (např. pár týdnů nebo měsíců), oproti tomu pak ve městě najdeme sochy a pomníky, které jsou umístěné dlouhodobě (třeba i sto let a více). V rámci projektu SOKL se zde díla střídají. V minulosti zde bylo například dílo, které připomínalo telefonní budku. Mohlo to připomínat komunikaci i vzpomínku na dřívější dobu, kdy telefonní budky byly součástí veřejného prostoru.

Podívej se, zda na Mariánském náměstí najdeš nějakou sochu nebo umělecké dílo, které je zde v rámci projektu SOKL momentálně umístěno.

8. Stůl setkávání Čestmír Suška, 2019

Jedná se o rozměrný objekt, který je nejen uměleckým dílem k prohlížení, ale je zároveň interaktivní – tzn. určený k aktivnímu zapojení diváků. Je umístěný v centru Mariánského náměstí. Lze k němu zasednout a udělat si příjemnou pauzu, přečíst knížku, něco si nakreslit, popovídat si u něj s přáteli nebo uspořádat slavnost. I Ty ho můžeš využít ke kreslení nebo k plnění některých úkolů. Můžeš si odsud i pohodlně a v klidu prohlédnout také další sochy na náměstí. Na Mariánském náměstí tedy vznikl prostor pro setkávání a společenský život místních obyvatel a jejich přátel.

Představ si, co by se u takového stolu mohlo všechno konat nebo co by na něm mohlo být prostřeno nebo umístěno. Svoje nápady si zde můžeš zapsat nebo nakreslit na volný papír.

.....

.....

9. Vltava („Terežka“) Václav Práchner, 1812

Kašnu s dívčí postavou, která představuje českou řeku Vltavu protékající Prahou, vytvořil v roce 1812 sochař Václav Práchner. Někdy je socha nazývaná také „kašna Terežka“, podle legendy o dívce, která do kašny chodila pro vodu. Socha sedící dívky má v ruce dva džbánky, ze kterých vytéká voda symbolizující dva prameny řeky Vltavy. Hvězdičky na naznačeném prameni připomínají postavu světce sv. Jana Nepomuckého, který žil v době krále Václava IV. (syna Karla IV.) a podle legendy se po jeho smrti objevilo několik hvězd, které ozářily místo v řece Vltavě, kde bylo nalezeno jeho mučednické tělo.

Spočítej, kolik hvězd je ve vodě, která vytéká z nádoby.

.....

10. Pomník J. Steplinga F. I. Platzner, 1780

Nyní se nacházíme v Klementinu, v bývalé jezuitské koleji. Jde o velký barokní areál, kde nyní sídlí Národní knihovna. V ní se nachází i tzv. astronomická věž. Před vstupem do ní je umístěna socha zasněného andělíčka s urnou a dalekohledem. Socha připomíná vědecké tradice Klementina a profesora J. Steplinga, který se zasloužil o zahájení provozu pozorovací věže Klementina a získal pro ni hvězdářské přístroje. Jeho dílem byl např. i první pražský teploměr. Památník dala postavit císařovna Marie Terezie.

Představ si, že Andělíček usnul, pokus se vymyslet, o čem se mu zdálo (zkus to zapsat). Má u sebe i dalekohled. Také někdy sleduje hvězdy? Znáš nějaké souhvězdí (skupinu hvězd – např. Velký vůz apod.)? Můžeš si i nějaké souhvězdí zkusit vymyslet a nakreslit.

.....

.....

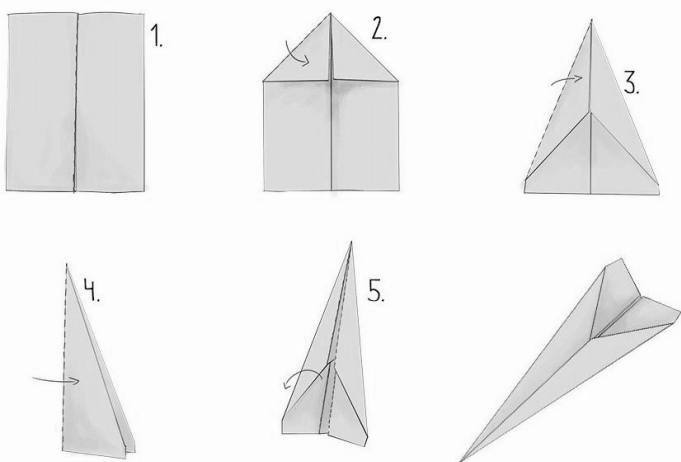

11. Vlaštovka Magdalena Poplawska, 2006

Dílo *Vlaštovka* vytvořila polská autorka, absolventka Akademie výtvarného umění ve Varšavě, která byla na roční stáži v ČR na Vysoké škole uměleckoprůmyslové. Socha je umístěna od r. 2005 v areálu Národní knihovny – Klementinu. Byla zde k vidění původně jen v rámci studentské výstavy. Národní knihovna poté dílo odkoupila. Materiálem je laminát. Autorka se přestěhovala do ČR, tvoří sochy a vede sochařské kurzy.

Zkus si vyrobit také svoji vlastní vlaštovku. Pomoci Ti může následující návod a složit ji můžeš z poslední strany těchto listů. Prohlédni si sochu dívky, která sedí na římse vysoko nad námi, a v ruce drží složenou vlaštovku. Rozhlédni se kolem sebe a přemýšlej, na jaké místo v tomto dvoře Klementina by její vlaštovka mohla dolétnout. Na vybrané místo potom umísti svoji vlaštovku a vyfoť si to (např. telefonem). Zamysli se nad tím, jak by vypadala, kdyby byla vytvořena v jiném měřítku (např. obrovská jako auto apod.) a z neobvyklého materiálu např. plastu, kamene, kovu ad.

12. Strom Lukáš Rais, 2006

Sochu kovového stromu, který stojí před vchodem do knihovny v Klementinu, vytvořil sochař Lukáš Rais v roce 2006, kdy zde byl tento objekt umístěn v rámci výstavy klauzurních prací studentů Vysoké školy uměleckoprůmyslové.

Představ si, že to je magický a kouzelný strom, na kterém může růst cokoli. Zkus vymyslet a zakreslit, co by na stromě mohlo růst (např. klíče, zvony, knihy atd.)

Prostor pro Tvoje poznámky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Jako doprovodný edukační materiál
vytvořilo Edukační oddělení GHMP.**

**Galerie hlavního města Prahy
Edukační oddělení**

**Colloredo-Mansfeldský palác
Karlova 189/2 110 00 Praha 1**

**Kontakt
Edukační aktivity GHMP
T (+420) 725 811 936, (+420) 606 612 987
E vzdelavani@ghmp.cz, edukace@ghmp.cz**

ghmp.cz/edukace

VLAŠTOVKA